

Peeta tjemmt no Kanada, 1875

Daut wea dee 15. Juli 1875.

Friees Peeta saut opp eenem grooten Strangklüan opp'm bowaschten Vedatj vom Schepp Sarmatien. Hee blädad enn eenem ooltmoodschen Heft, eene von dee weinje Sachen, woone hee haud metnämen kunnt. Doabennen haud hee een Doagbuak jefeat. Jieda Dach von dem latzten Moonat haud hee doabennen beschräwen. Enn dee Moonat wea onen Twiewel eene von dee wijchtichste Moonaten enn sienem korten 14-joaschen Läwen jewast. Aus hee nü daut Jeschräwne wada laus, läwd dee Moonat sootosajen wada ver am opp.

Een kortet Stootsje tridj hauden see den Howen enn St. John's, Newfoundland veloten, wua daut Schepp een kortet Stootsje aunjehoolen haud, enn nü buag daut Schepp enn den St. Lawrence Golf nenn. Daut Ziel wea dee Howen bie Quebec.

Rund om'n Schepp fluagen dee Meewen enn dee Sonn schiend. Daut Schepp scheen sijch extra too spooden, aus wann'et soo wiet verwoats aus mäajlich komen wull, eea dee dijchta Näwel wada aules opphoolen wudd enn dee Jefoa, met eenem Iessboajch tooptoosteeten, zimlich groot sennen wudd.

Boold wudd dee lange Reis äwa sennen. Peeta freid sijch vom Schepp rauftookomen, oba hee wea uck trürijch.

Easchtens mol bangd hee sijch. Ver eenem Moonat haud hee met siene Ellren enn siene jinjre Sesta ääre Heimat enn Russlaund veloten. Dee wudd hee woll niemols meea seenen. Kratjt nü wudd'et woll Draschtiet sennen. Woo haud am daut enne Draschtiet emma soo scheen jegonen. Hee wea aul lang groot jenuach jewast, opp eenem von dee Pead too rieden, woont aum Peadgang von'e Draschmaschien jespaut wea. No dee aundre Pead enn dem Jespaun haud hee dann oppausen musst, daut see eenen eegolen Schrett jingen enn äwareen trocken. Scheen stoatje belgische Pead wearen daut jewast. Wann'et soorajcht goot jeschauft haud, dann haud Sprie enn Stoff jefloagen, enn dee goldna Weit wea enne Satj jerannt. Enn daut haud soo scheen no Draschtiet jeritjt. Enn woo goot wea hee dee Pead jewast. Enn woo haud hee jehielt aus see dee aula centselwies opp'm Ütroop enn Oostawitj vekofft hauden.

Enn donn hauden see von Oostawitj enn dee Nobasch enn von Russlaund Aufschedd jenomen.

Oba lang nijch aule Oostawitja hauden sijch entschloten üttoowaundren. Dee measchte hauden daut Aunjebott von'e Rejierung aunjenomen, daut ääre junge Manna enn den Forsteideenst gonen wudden ennestäd enn daut Militää. Dann kunnen see enn ääre bliejende Wirtschoften bliewen. Oba Peeta sien Pau haud gaunz eefach jesajcht: "Aus onse Väavodasch mol häakaumen, word an waut aundret vesproaken, enn wann dee Oobrijchtjeit äa Vesprätjen nijch hoolen well, tjenn wie nijch bliewen. Miene Junges gonen enn tjeenen Deenst nenn, wann'et uck vereascht mau een militäaloosa Deenst sennen saul. Wie tratjen no Amerika – no dem Laund, wua dee Frieheit tüs ess."

Äa Noba Jepp Niedarp säd daut uck. Hee wea een gaunz junga Maun, noch mau'n bät äwa een Joa befriet, enn wiels hee laundloos wea, kunn hee uck noch ennjetrocken woaren. Enn waut sull siene junge Frü dann doonen? Uck Tjnals Jinta, noch een laundloosa Aunwona, haud sijch entschloten üttoowaundren.

Enn soo wearen nü disse drie Oostawitja met ääre Famieljes hia opp'm Schepp. Friesen wea een woolhabenda Weat jewast, enn Niedarp enn Jinta wearen Aunwona jewast. Nü wearen see jlitj. Aule drie wudden see gaunz von unjen enn Manitoba aunfangen motten. Wann Friesen uck een poa Goldstetja enn sien Ennfooda ennjeneit haud – daut wudd je woll'n bät methalpen. Oba daut rejchtje Jeld enne niee Welt wudd Schweet enn Oabeit, Ütdüa enn Wellenskrauft sennen. Enn dee Sachen jingen fe tjeen Gold enntoohaundlen.

Oba dee 14-joascha Peeta docht blooß aun daut scheene Oostawitj, enn wann'a nijch aul 14 Joa oolt jewast wea, wää weet auf'et nijch noch wada Tronen jejäft haud.

Doa wea oba noch waut, waut Peetren trüriich muak.

Peeta wea een seea groota Tjinjafrind. Tüs hauden am dee aundre Junges eensjemol ütjelacht, wann hee jieren met tjlandre Tjinja späld, oba dee Tjinja jewonnen seea boold Tootrüen too am enn leeten sijch von am too aulahaund beräden. Hia opp'm Schepp wea nijch väl aundret too doonen jewast enn doarom haud hee sijch väl met dee Emigraudentjinja beschaftijcht. Doa wearen je Doag jewast wann see aula too seekrank jewast wearen om väl waut dromm too jäwen, oba aun aundre Doag, wann'et stell wea, enn aulen dee Tiet lang word, enn dee Tjinja schlemm worden, dann wea maunch eene Mame gaunz schaftijch, wann Peeta sijch met dee Tjinja beschaftijcht. Besondre Frindschoft haud Peeta met dem tjleenen Jintasch Kornuscha, ooda *Tjnals*, soo's hee opp Plautdietsch jenannt word, jeschloten. Tjnals wea mau 4 Joa oolt enn wea een tjräntjeljet Tjind. Fuats von Aunfang aun wea hee seekrank jewast, enn haud dee measchte Tiet nuscht äten kunnt. Meist too seenes wea hee emma elendja jeworden. Siene Hüt wea toosajen derjchsejchtig. Blooß wann sien groota Frind Peeta no am kaum, dachten siene groote bleiwe Uagen opp, enn dann kunn hee fe ne Stund sien Elend enn siene Weedoag vejäten. Peeta kunn am soogoa eensjemol een bät toom frinteln tjriejen.

Oba jistren lot nomeddach wea Tjnals jestorwen. Siene Mame haud Peetren aules vetalt. Hee wea met eenmol haustijch seea krank jewast. Aule Läwenskrauft haud am veloten. Sien Pau enn siene Mame wearen schwind no am jegonen. Gaunz stell haud hee jesajcht, "Etj go no Jesus." Donn haud sien Jesejcht noch eenmol oppjedacht enn gaunz rühijch wea hee jestorwen.

Vondoag zemorjes wea daut Bejrafniss jewast. Dee Kapitän säd daut wea too jefäadlijch eene Leijche opp'm Schepp too haben, enn soo musst daut Bejrafniss fuats jehoolen woaren.

Peeta kunn sijch noch seea goot dentjen woo dee Bejrafnisse tüs jewast wearen. Wann em Darp wää jestorwen wea, wearen emma aule Nobasch biejesprungen too halpen. Dee Descha haud enen gaunz eefachen Soatj jetemat. Eene Taunte wea jekomen enn haud dee Leijche jewoschen enn aunjetrocken. Dann hauden aule Nobasch waut Maltj enn Botta jebrocht, om dee Tweebacktjes too dee Bejrafnissmoltiet too backen. Peeta haud dit earemol

fe siene Mame doonen musst. Soowaut kunn maun nijch leijcht vejäten. Daut Hüs wua een Dooda lach wea emma seea stell. Wann hee hanjekomen wea, haud dee Taunte aul emma jewisst, waut hee brocht. See säd Dankscheen. Dann word daut Amatje ütjespeelt enn tridjjeäft. Eensjemol, wann dee Vestorwna een Tjind wea, haud hee uck kunnt enn dee Stow nennkomen wua dee Dooda lach. Dann naum dee Taunte daut Düak vom Jesejcht enn meea aus eenmol haud Peeta den Doodesstampel opp'm Jesejcht jeseenen. Soont vegaut maun nijch soo leijcht.

Dann no 2 ooda 3 Doag word daut Bejrafniss jehoolen. Daut wea jeeeenlijch seea lang. Dee Prädja laus eene lange hüagdietsche Prädijcht väa. Enn dann, no dee Prädijcht, tjtjt hee von sienem Buak wajch enn räd too dee Famielje opp Plautdietsch enn siene jeeeenlijche Stemm, nijch met siene Prädjastemm. Daut haud uck Peeta emma vestonen kunnt. Dann word noch gaunz kort opp'm Tjoatjhoff waut jelest. Aule Nobasch holpen daut Grauf tootooschefflen enn dann jingen see aul too eenem gaunz eefachen Gaustjebott - Tweebacktjes enn Koffe.

Oba woo aundasch wea dit Bejrafniss opp'm Schepp jewast. Dee tjliene Leijche von Tjnals haude see schmock enn Säajelleiwend ennjewetjelt. Dann haude see dee opp eenem Brat aunjebungen enn mearere Jelentja von eene Ankatjäd aunjebungen. Dee Kapitän haud daut Schepp fe eene haulwe Stund oppjehoolen. Dann haud Elltesta Jehaun Wieb vom Ferschtenlaund een kortet Bejrafniss jehoolen. Doa wea nijch Tiet jewast fe eene räajelrajchte Aufdank, oba hee laus üt'e Biebel wua daut jeschräwen steit daut daut Mäa aum jinjsten Dach siene Doodes oppjäwen wudd. Donn säd hee noch opp Plautdietsch: "Gottes Wäaj send eensjemol betta schwoa, oba hee ess ons doch goot. Wie tjennen am nijch emma vestonen, oba hee vesteit ons emma bäta aus wie ons selwst vestonen. Jün tjliena Tjnals ess nü biem Leewen Gott. Jesus selwst haft doch jesajcht daut sien Voda em Himmel doaropp Oobacht nemmt wann een Spoalintj üt'm Nast fellet. Woo väl meea woat hee sijch dann om ons, siene Tjinja, tjemmren. Soo well wie nijch trürrijch sennen soo's dee, dee tjeene Hopninj haben, oba välmeea well wie jleewen daut aules ons toom basten deent, wann wie am uck goot send."

Donn word dee tjleene Leijche gaunz langsom enn daut Wota nennjeloten. Daut Bejrafniss wea äwa. Mennisten send derjchentiet nijch seea demonstrativ. See wiesen nijch jieren, waut bie an ennalijch väajet, enn soo jingen

see nü uck gaunz stell üteneen, jieda no siene Kabine. Uck Peeta wescht sijch siene Tronen auf, enn jintj met siene Ellren no äa *Quetea*.

Enn donn wea noch waut passeat.

Met eenmol wea Jepp Niedarp gaunz haustijch enn oppjeräajcht nennjekomen. “Nü ess’et soo wiet,” haud hee too siene Mame jesajcht.

Peeta vestund fuats.

Daut wea mang äant niemols jewast, daut väl von soone Sachen jerät word, enn niemols too Tjinja. Oba hia opp’m Schepp wua see aula soo toopjedrenjt wearen, kunn nijch sea väl jeheem bliewen.

Enn Peeta kunn sijch uck noch goot dentjen woo hee ver’n poa Joa haud mustt bie siene Grootvurrasch bliewen onen daut daut Sindach ooda een Heljedach wea. Aus hee donn no hüs jekomen wea, wea siene Mame em Bad jewast, gaunz blauss enn meed wea see jewast, oba see haud am frindlijch aunjetjitjt. Daut Hüs haud no Medizin jeritjt enn eene framde Taunte wea doa jewast enn haud sijch om aules jetjemmat. “Hia,” haud see too Peetren jesajcht, “Jeff diene Mame mol eenen Kuss.” Peeta haud daut jedonen, fe dee Taunte haud hee meist Angst. Enn donn haud hee waut jeheat – vleijcht daut Scheenste waut maun hearen kunn – een tjlienet Bäby haud jehielt. Peeta haud no siene Ma jetjitjt. “Jo, Peeta,” haud see gaunz stell jesajcht, “daut’s een tjlienet Sestatje fe die. Jleewst dü wuascht ar goot sennen?” Peeta haud nuscht sajen kunnt, oba am wearen dee Uagen feijcht jeworden. Oba, woo wudd hee sien Sestatje goot sennen! Enn met eenmol haud Peeta vestonen onen daut am daut wää jesajcht haud, woo dijcht toop Läwen enn Doot, Leed enn Freid, Angst enn Leev emma send. Onen daut am daut wää jesajcht haud, wisst hee met eenmol, daut eene Mutta emma äa Läwen opp Spell sat om jee-maund aundren Läwen too jäwen.

Hee wea siene Mame nü bloöß noch väl gooda.

Enn soo vestund Peeta, waut Jepp Niedarp doamet meend, wann hee säd ‘nü ess’et soo wiet.’ Hee proowd sijch dee schmocke junge Taunte Niedarpsche väatoostallen. See wea emma daut schmockste Mäatjen em Darp jewast, enn jiedaena haud sijch vewundat aus see sijch met Niedarps Jepp, den Sän von eenem Laundloosen, befriet haud. See haud doch ne haulwe Dutz ritjere Junges haben kunnt. Oba Jaunzes Lena haud kratjt jewisst waut see wull. Niedarps Jepp wea een Maun von Charakta. Hee respatjtjad ar, nijch bloöß wiels’et ar schmock sach ooda wiels äare Ellren ritj wearen, oba

wiels see een Mäatjen von Charakta wea. Enn soo hauden see sijch befriet enn waundaden nü üt. Äare gaunze Famielje bleef enn Russlaund. Oba see wea mootijch. See enn äa Jepp wudden daut aul schaufen, meend see emma.

Enn nü wear'et soo wiet, aus Jepp Niedarp too Peeta siene Mame säd. Äare Kabinen wearen dijcht toop. Schwind worden Peeta, sien Brooda, enn siene Sesta no eene aundre Kabine jebrocht, enn Peeta word met sienem Doagbuak opp'm Vedatj jeschetjt. Enn hia saut hee nü enn semlead enn proowd aules too vestonen. Toom easchten Mol wea hee meist een bät onntoofräd met dem Wajch, den Gott an jefeat haud. Wuarom musst daut aula soo komen – wuarom Scheeden, Aufsheed, onneedjet Stoawen enn onneedje Jfoa? Fe waut? Wuarom haude see dee scheene Heimat fe dee onnbekaunde Framde vetüsch? Wuarom musst eascht Tjnals stoawen enn nü vleijcht noch Taunte Niedarpsche?

Wertjlijch, nü kaumen am doch noch dee Tronen, enn hee wea doch aul 14 Joa oolt.

Enn dann hiad hee, daut sien Pau am roopt. “Peeta,” säd hee, “schlapst dü doa opp dem hoaden Strang?” Nä, hee schleep nijch. “Komm rauf,” säd Pau, “komm betjijt die mol onsen nieen Noba.” Peeta kaum langsam enn een tjlien bät schuchta enne Kabine nenn. Fuats kunn hee dee Medizin derjche Dää ritjen. Enn donn hiad hee eene tjraftje Bäbystemm. “Mensch, kaun dee brellen,” säd sien Pau. “Aus wann hee weet waut ver am ess. Oba daut jeft een stoatja Benjel, kaun etj die sajen.”

Peeta siene Uagen dachten opp. “Een tjlienet Jungtje?” frug hee.

“Jo,” säd siene Mame, woone jrods von Niedarps kaum, “enn Jepp sajcht dee saul Tjnals heeten – no Jintasch Tjnals saul hee veneemt sennen, woonen wie vondoag zemorjes begrowen mussten. Dee Harr nemmt, enn dee Harr jeft uck wada.”

Derjch dee op'ne Dää sach Peeta waut hee niemols vejäten wudd. Doa lach dee schmocke Taunte Niedarpsche, enn enn äarem Oarm hilt see den tjlienen Tjnals – ditj enn rootbacksch wear'a, enn Taunte Niedarpsche tjitjt no am, soo's blooß eene Mutta no äa Tjind tjitjen kaun. Enn äare Leppen bewäajden sijch enn eenem stellen Dankjebäd.

Met eenmol wea Peeta nijch meea onntoofräd. Hee wudd siene oole Heimat niemols vejäten, kratjt soo's hee den tjlienen Jintasch Tjnals niemols vejäten wudd. Oba äare Tookunft wea hia enn dissemm nieen Laund. Dee

tjleena Niedarps Tjnals jehead hia hää, wua hee jebuaren wea, wua see äare niee Heimat büen wudden. Met Gottes Help sull daut ne Heimat woaren wua Leev enn Moot, Gottvetrüen enn Krauft emma Haund enn Haund gonon sullen, enn wua hee enn Niedarps Tjnals too soone Mauna herau-waussen wudden aun woone Gott sien Wooljefaulen haben kunn.

Oba hee haud je sien Doagbuak vejäten. Schwind rand hee tridj daut too holen. Noch scheen dee Sonn. Daut Schepp wea harzhofst verwoats jekomen. Hee sach aul woo aun beid Sieden dunkle Schauten emma noda kaumen. Enn donn head hee den Wachposten hüach opp'n Maust roopen: "*Land ahead.*"

Enn dann sach hee dee majestätische Eewasch von Quebec. Dit wea daut niee Laund, daut framde Laund Canada, enn doch aul meist tüs. Hia em Golf – enn kanadischem Wota – haud aul een Doot uck eene Jeburt stautjefungen.

Friees Peeta haud irjendwoo daut Jefeel, daut hee nohüs kaum.